

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben háshoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300
Kéziratok nem adódnak vissza.
Hirdetések Arszabály szerint.

A fölséges nép.

Hm! nemsokára ismét előszedik honatyáink a régi, kipróbált frázisokat, mert köszörülük a minisztertanácsokban Damokles kardját: jönnek a választások! A fölséges nép, mely rongyokban jár, istállókban alszik és zabkenyeret eszik, ismét rászolgál, hogy nagyságos urak szorongassák trágyás kezeit.

Nálunk csak a politika szemüvegén keresztül látják meg a népet. A közgazdasági gondoskodástól, melynek himnuszaiban rőfnyire nőnek a cice-rók, midőn pl. a miniszter megengedi sok deputáció keserves szónoklására, hogy a fölséges nép az állami erőkben marhatelelésre összeszedhesse — az avart, nem esőpög a „dédelgetett” nép zsirja. Nem bizony.

A szegény embert még a kutya is jobban ugatja, hát az embertársa hogyan forgatná ki kicsiny erejéből. Sok büne van a magyar parasztnak, de több nyomja a közöttük élő kaputos (nem kaffinos? szedő.) ember lelkét. A sok ur huncutságon nem tud eligazodni a paraszt rövid esze. Csalja, lopja a falusi pajeszos kereskedelem, mely olcsó pénzen harácsolja el előle azokat a terményeket, melyeket egy évi verítéke után a természet viszontagságaiban alaposan megtizedelve jutott neki a föld — és méregdrágá adja el neki azt, amire a boltból szüksége van. Lelketlenül szipolyozzák az uzsorászok, akik szívesen ráják neki a kölcsönt s van gondjuk rá hogy ki ne meneküljön addig karnaikból, míg egy kis házikót, egy tapalattnyi földet birtokában látnak. A liberális törvényhozás azzal nyomorította meg leginkább a föld néjét, hogy rászabadította az éllelmeiket, a kufárokat, akik nemcsak anyagiag tették tönkre, hanem legázolták erkölcsét, meggyőződését is.

No de mad előállanak megint azok, akiknek a népre szükségük van, akik a nép csatos vállára állva látszanak csak vlamiknek, s majd gondoskodnak egy pár napig megint a — fuvarról, míg a kortes kontórról. Aztán öt évig megint: ördög bujjék a büdös parasztjába! Sajnos, hogy ily durva és ekölestelen ez a kép.

A nemzetérdeke, hogy megváltottassuk.

Manapság már mindjobban elő-

térbe lép az a nagy szociális kötelesség, hogy meg kell erősíteni gazdaságilag a népet. Különösen nagy szükség, hogy a nép az ő gondtalan megélhetésére alkalmas segédeszközökhöz jusson. Munkájának gyümölcsét ne legyen kénytelen elpredálni, hanem módjában legyen úgy és akkor értékesíteni, amikor az ránézve legjévedelmezőbb.

Megbecsülhetetlen hasznos intézmény a nép számára a gabonarakta- rak felállítása. A kormány ígéretet tett arra, hogy minden községben, ha úgy kívánja, állít fel gabonarakta- rta. A gabonarakta- rta célja, hogy eladásra összegyűjtse a nép gabonatermését, azután akkor bocsássa áruba, amikor legtöbb haszonnal lehet áruba bocsátani a gabonát, a rakta- rta alkalmas, kamatnélküli előleget ad rá. A gabonarakta- rta megmenti a népet a gabonakalozok üzérkedéseitől, akiknek olcsó pénzen köteles a gazda odaadni terményeit, mert őszre már kifogy mindenből.

A gabonarakta- rta mellett, a melyek a népet a kenyérkeresés nehézségeiben segítik, ott vannak a munkáslakások. Ezek által a törvény otthonhoz segíti a népet. Mind a kettő megbecsülhetetlen szociális intézmény.

Ezeknek megvalósítását kell követelni már most a képviselőktől minden kerületben. S ha a képviselő urak himeznek-hámoznak s ismét csak ígérgetnek, a legközelebbi képviselő választáson ne adja rájuk szavazatát a fölséges nép...

Szabadka az önálló bankért.

— Holló, Batthyany Szabadkán. —

Szabadka függetlenségi pártja nagyszabású politikai mozgalmat indít meg az önálló nemzeti bank érdekében.

Nagy népgyűlést tart május hó 9-én. A népgyűlésen leendő részvételre felhívja az egész Bácska függetlenségi érzelmű polgárait, s már is, a mozgalom elején kilátás van arra, hogy ezren és ezren jelennek meg a népgyűlésen.

A népgyűlésen az országos függetlenségi pártból Batthyany Tivadar és Holló Lajos jönnek le Szabadkára, hogy az önálló nemzeti banknak és e kérdésben a nemzet összetartásának, egységének szükségességét ismertessék.

Keresztények csak keresztényeknél vásároljatok.



A válság.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, április 22.

Az osztrák kormány visszautasította a kartelbankot, amit különben előre tudott mindenki. Ezzel beállt a válság, s lehet, hogy a magyar kormány már vasárnap beadja Ofelségének lemondását.

A magyar nemzetre vár most az üszszátartás kötelessége. Ezen a sziklán megtörhet talán Bécs akadékoskodása.

A válság akuttá váltával megindultak a politikai kombinációk az iránt is, ki lesz hivatva a jövőben a magyar politika vezetésére, vagy a bekövetkezett bonyadalmak megoldására.

Mint a legutóbbi időkben mindig, most is Széll Kálmán került előtérbe, aki állandóan Bécsben tartózkodik, s mint a korona megbízottja venné kezébe az ügyet.

Khuen-Hédervary, a mumus sem maradhat ki a kombinációból. Az ő terve, hirtelen a politikai körökben az, hogy az uralkodó a válság végleges megoldása előtt akarja letárgyalni a választójogi törvénytervezetet, s azután kíséreltesse meg az egységes kormánytöbbség megalakítását.

Lukácsi László is ott szerepel a predestinált politikusok között, nehezen hihető azonban el, hogy neki most szerepet juttassanak.

A politikai közvélemény azonban Andrásyban keresi a jövő kormányelnökét, aki az elterjedt vélemények szerint kikapcsolja a bankkérdést, amiért jelentékeny katonai engedményeket hozna. Ez a vélemény annál is inkább megközelíti a valóságot, mert Andrásy a Wekerle kabinetben is ellene volt az önálló bank felállításának.

Bizonyára örvendetes, hogy a függetlenségi pártban nem nagy a felháborodás. A helyzetet komolyan fogják föl, a tulnyomó többség nem hajlandó előzetes tüntetésekre, és amint multkor levelemben már megjegyeztem, mindenki Kossuthot követi. Érdekes különben az a tény is, hogy míg a többi pártokban teljesen lemondtak a meg egyezés reményéről, addig épen a függetlenségi párt az, amely e reményt föl nem adja. Ha az osztrák kormány e pillanatban gátokat is vet a magyar jogok megvalósítása ellen, de a gátakat, mondják a függetlenségi pártban, szétörheti az összetartás, az egység, amelyre a nemzetnek e válságos pillanatokban a legnagyobb szüksége van.

Az osztrák kormány ma tudatja, hivatalosan a kormányok közös tanácskozásán, a magyar kormányval elhatározását.

Beszélnék már arról is, mik lennének a katonai engedmények. Ha igaz, amit mondanak, bizony silány engedmények ezek.

1. A magyarországi ezredek csákójáról és derékóvéről leveszik a kétfejú sást és a király nevének kezdőbetűit alkalmazzák.

2. A magyar ezredek zászlóinak nyelére vörös-fehér-zöld szallagot applikálnak. Schönaich közös hadügyminiszter Kossuth Ferencsel is közölte, hogy egyéb engedményekre nincs kilátás.

Mindezek alapján az új kormány helyzete igen keserves lesz, mert a következő

programm alapján kell a kormányzást változtatnia:

1. A házszabályok végleges revíziója;
2. A közös bank fenntartása 1917-ig, kikötés nélkül.
3. Katonai létszámmelés fenti vívmányokkal.
4. Altalanos választói jog.

Ha ennek a programnak legyűrhetetlen akadályai mutatkoznak, a jövőbeni kormány felhatalmazást fog kapni a képviselőház feloszlására, előbb azonban meg kell csinálni a végleges házszabályrevíziót.

Vakondok munka.

A Nagyváradon megjelenő Tiszántulból vesszük a következő sorokat:

A vakondoknak az a természete, hogy mikor tavasszal az élet serkedni kezd, elkezd rongálni, turkálni sőtét lyukában. A napvilágra egykönnyen ki nem jön, csak a tavaszi hajtás gyöngye gyökereit őrli. Vakarhatja aztán a gazda a fejbubját és lesheti kapájával a gonosz ellenséget, jó szimatja van, elő nem jön.

A magyar katolicizmus is éledni kezdett. Katholikus nagygyűlések, Népszövetség, Sajtóegyesület, Katholikus körök, patronázatok, stb. mindmegannyi tavaszi hajtás. De a közélet, a társadalom vakondjai megéreztek az ébredést, a tavaszi életet. Itt is, ott is turkálni kezdtek. Megijedtek a „klerikális” sajtó fellendülésétől; egyetlen szóra megszávtak egy hatalmas sajtólapot és most készülnek a 18 lapjuk megindítására, amint arról „Eötvös” páholy jelentése szól.

Most legújabbán pedig a budapesti Comenius páholy átíratot intézett a nagyváradi László király páholyhoz a szekularizáció érdekében. Es április 3-án este fél 8 órakor új munkára gyűltek össze Nagyvárad keletén. A titkos kalapácsolásból még eddig nem jutott a világosságra semmi. De hogy nagyon sötétnek kellett lenni, mutatja a László király meghívója. A nagygyűlésre a magyarországi összes páholyok meg voltak hívva. A meghívó következő szavai eléggé mutatják, mennyire neki gyűrköztek a malterkanalások a vakondok munkának: Azt hisszük szükségtelen a testvérek figyelmét a közös munka nagy fontosságára külön felhívni. Mindenki tudja, hogy minő következményekkel jár egész társadalmi életünkre az egyház tulajdonságát, amelynek egyedüli orvoslása a szekularizáció. Hogy és minő eszközökkel cselekedik a szabadkőmivesség e négy kérdésben: akarja a nagyváradi közös munka tanácskozása tárgyává tenni. Kívánatos tehát, hogy mentül több páholy legyen azon képviselve.

De ez még nem teljes program. A kolozsvári Uniók leplezetlen csacsogás közben a katolikus autonómiairól emlékeznek meg. A munkát, a László király kezdte, az Unió csak folytatta: Kértük a Nagypáholyt, hogy kísérje figyelemmel az autonómia ügyét s hasson alkalmas módon és időben, hogy a katolikus egyház vagyoni és szellemi önkormányzatának keretét s annak minden részletét törvény állapítsa meg és rendezze.

Szóval folyik a vakondok munka; jól lesz figyelni rá, nehogy kárt tegyen a tavaszi vetésben.

Özvegy Haverdáné meggyilkoltatása.

Terhelő adatok Jánossy ellen.

Büntársat keresnek.

Délig még mindig a legnagyobb homály fűdi a gyilkosságot. A nyomozást inkább Budapesten, mint Szabadkán, a gyilkosság színhelyén folytatják. László Géza rendőrkapitány az esti gyorsvonattal Budapestre utazott, hogy ott kihallgassa Jánossyt, akit őrizet alatt tartanak s aki felől tegnap a legellentétebb híreket kaptuk, Budapestről.

Kétezer korona jutalom.

Ma délelőtt a meggyilkolt nővére Dengelné, férje kíséretében, megjelent a rendőrségnél és kétezer korona jutalmat tűzött ki annak, aki a gyilkos nyomára vezet. Ezen elhatározásra, mint mondta a megboldogult iránt érzett kegyelet készítette.

Másik ezer korona.

Haverda Mária, a meggyilkolt lánya is megjelent ma a rendőrségnél. A maga részéről 1000 korona jutalmat tűzött ki annak, aki a gyilkos nyomára vezet.

A szabadkai rendőrkapitány Budapesten.

László Géza, amint Budapestre érkezett, nyomban megkezdte Jánossy kihallgatását.

A kihallgatásnál csak Tóth Lajos dr. rendőrtanácsos van jelen. Jánossy, a ki az egész napot a 127. számú detektiv-szobában töltötte, nagyon lehangoltan viselkedik. Tegnap este felé Kresányi K. dr. rendőrtanácsost megkérdezte, hogy miért nem eresztik már szabadon?

— Kérem, ha még 24 óráig itt maradok, meg kell örülnöm. Hiszen már bebizonyítottam, hogy ártatlan vagyok, — mondotta elkeseredetten.

László rendőrkapitány a következő kérdéseket intézte hozzá:

— Van-e tudomása arról, hogy az asszonynak volt-e önön kívül más férfitestvére is? Beszél-e az asszony arról, hogy édesanyja az őt megillető vagyont úgy akarja elvonni, hogy még a pár kimenetele előtt pénzzé teszi a vagyont és odaajándékozza az ő nővérenek?

Jánossy azt felelte, hogy ezekről a dolgokról ő nem tud.

László rendőrkapitány ekkor elővette azt a sapkát, a melyet a gyilkos áldozatának megölése után eldobott.

— Ismeri-e ön ezt a sapkát? — kérdezte Jánossytól.

Jánossy azt felelte, hogy nem.

A sapkában tudvalevőleg egy férfihajszál is volt. A hajszálat összehasonlította László rendőrkapitány Jánossy hajával és azt találta, hogy ugyanolyan színű, mint Jánossy haja.

Ejjel fél kettőkor Jánossy hivatkozik kimerültségére, amire további kihallgatását felfüggesztették.

Jánossy Szabadkán.

A mai nyomozás során több adat került fel, mely megnehezíti a vizsgálatot. Így a többi között Jánossy tavaly novemberben Szabadkán járt és az utcán találkozott Kovács Bertalan szabadkai mértékhitelítő hivatali igazgatóval, aki megszólította:

— Ön téved, — mondta Jánossy — én nem vagyok Jánossy Aladár.

Ezzel tovább ment. Ebben a dologban ki fogják hallgatni Kovács igazgatót.

A talált revolver.

Még tegnap jelentették Pertich Ernő rendőrkapitánynak, hogy a gyilkosság színhelyén revolvert találtak, mely vadonat új volt.

Allítólag két szőlőmunkás találta meg, akiket keres a rendőrség.

Itt említjük meg, hogy a revolver golyót nem találták a felboncolt holttestben, csak annyit állapítottak meg, hogy a szivburkot megsértve, egy jobboldali bordáról csuszott le a testbe.

Haverda Mária.

Haverda Mária elmondta a szabadkai rendőrségnél, hogy a gyilkosság napján mivel töltötte idejét. Április 19-én Jánossy Aladárral megállapodott, hogy délután felkeresik a király-utcai bankban Klein igazgatót és pénzt kérnek tőle. Jánossy elment hazulról, délig a városligetben járt és dében egy órakor a bank király-utcai háza előtt megvárta az asszonyt, a ki kis fiával ment a találkozóra. Együtt mentek fel a bankigazgatóhoz, de nem találták meg. A délutánt a Margitszigeten töltötték, de a rossz idő visszahozta őket a városba. Az

Abbázia-kávéházban estefelé meguzsonnázta, mire az asszony egy Erzsébet-köruti moziba vitte gyermekét. Jánossy este fél-tékenységi jelenetet csinált az asszonynak, mire az tíz óratájt hazament. Ezután beszélt telefonon egy szabadkai újság szerkesztőjével, kitől a gyilkosság részleteit kérte. Izgatott állapotban töltötte az új hátralévő részét, reggel pedig be sem várva a vonatot, automobilon utazott el.

A budapesti Új Lap Haverda Máriáról mai számában a következőket írja:

Az Új Lap tudósítója ma délelőtt kint járt Haverda Mária Török-utca 8. szám alatt levő lakásán, ahol a következő érdekes dolgokat tudta meg:

— Amit Haverda Mariskáról terjesztettek, nem felel meg a valóságnak. Igen szerényen, visszavonultan él. Soha semmi kifogás nem volt ellene. A házbért — szerény egyszobából, előszobából, áll a lakása — pontosan fizette. Sohasem voltak nála nagy dárídók. Senkit mást nem láttunk nála, mint a vőlegényt, Ha valahová elmegy hazulról a még mindig szép fiatal asszony, mindig magával viszi a kis fiát is.

Haverda Mária ma utazott vissza Budapestre.

Jelek Jánossy ellen.

Budapestről telefonálják délután öt óra felé, hogy a mai kihallgatások eredményei nagyon terhelők Jánossyra.

Ez ismét a legnagyobb ellentmondás a mai lapok azon hírével szemben, hogy Jánossy tegnap igazolta alibijét.

A büntárs.

Ugyancsak budapesti tudósítónk telefonálja, hogy Jánossy vallomásai és a nyomok büntársra is vezettek.

Ez a büntárs egy előkelő származású fiatal ember, aki Budapesten szintén a Török-utcaiban lakott.

Budapesten ennek a letartóztatását ma estére várják.

Este fél hat órakor.

Egy későbbi budapesti telefon értesítés szerint újabban semmiféle terhelő adatok nem merültek fel, s az előző híresztelések légből kapottak.

Szintén valótlannak bizonyult az is, a második telefon értesítés szerint, mintha Jánossy büntársaira is rákadtak volna.

Ezek az ellentétes hírek csak növelik a sötétséget, mely a gyilkosságra nehezedik.

A szabadkai rendőrségnél.

A szabadkai rendőrségnél egész nap folynak a kihallgatások. Adatokat azonban a rendőrség, hivatkozva a vizsgálat érdekére, semmiről sem ad felvilágosítást.

H I R E K.

Tájékoztató.

Április 25. A Kath. Legényegylet táncfőzéréje. Országos vásárok. Április 25. Bácskula; április 26. Bácsalmás; április 25. és 26. Csantagér.

Munkaközvetítés.

Fütanonközvetítés. Az úvidéki iparosterekhez négy évi teljes ellátásra díj nélkül közvetítés helye az Úvidéki Keresztény Szociális Egyesület.

— **Halálozások.** Cserei Tivadar, a zentai főgimnázium tanára és Habram Ignác zentai községi tanító meghaltak.

— **Új adminisztrátor.** Miután a Bács-ujfalusi plébánia betöltésére hirdetett pályázat eredménytelen volt, a plébánia ideiglenes vezetésével Káich József bácsalmási káplán bízott meg. Bácsalmásra káplánnak Piukovics Ferenc hercegszántói káplán küldetett.

— **A szabadkai katolikus tanoncok** a létesítendő Katolikus Tanonc-Ötthon javára a Szabadkai Katolikus Legényegylet Disztermében 1909. évi május hó 2-án, este fél 8 órakor színelőadást rendeznek. Színre kerül: A miniszterelnök bája. Vigjáték egy felvonásban, Irta Almási Tihomér. Személyek: Kovács, városi tanácsnok, Boci Lajos, Lotti, neje, Ivandékios Géza, Edit leányuk, Egrényi

Pál. Tollagi, hírlapíró, Rómics János, Ház-mester, Fiedor Gyula, Inas, Vicsői Mátyás, I. ső hordár, Pekete L. 2-ik hordár Kovács V. Helyárak: Támlásszék az első 3 sorban 1 korona, a többi ülőhely 60 fillér, állóhely 20 fillér. — Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— **Arcképleplezés.** A kassai keresztény szociális egyesület vasárnap d. e. leplezte le igen szép ünnepély keretében védnökének Fischer-Colbrie Agost kassai püspök arcképét. Az ünnepségen Kassa város egész intelligenciája megjelent, Szalay László főispánnal, Puky Endre alispánnal, Kozora Endre kaonokkal élén. Az ünnepi beszédet dr. Kleckner Alajos nyug. jogi akadémiai igazgató mondta.

— **A Szent-István-Társulat közgyűlése.** A Szent-István-Társulat f. évi május hó 6-án d. e. fél 10 órakor tartja a társulat dísztermében LV. évi rendes közgyűlését. Tárgysorozat: 1. Szent mise a díszterem oltáránál. 2. Elnöki megnyitó, tartja gróf Majlath Gusztáv Károly erdélyi püspök. 3. Alelnöki jelentés. 4. Alelnök választás. 5. Igazgatói jelentés. 6. Az 1908. évi zárószámok és vagyon mérleg megvizsgálása s a fölmentvény megadása. 7. Az 1909. évi költségvetés megállapítása. 8. Az Igazgató választmány kiegészítése. 9. A számvizsgáló bizottság kiküldése. 10. A Tud. és Irod. Osztály új tagjainak kihirdetése. 11. Esetleges indítványok.

— **Városok takarékpénztára.** Nagyszabású pénztártervezet alakulásán fáradozik Halász Lajos országgyűlési képviselő, aki tíz millió korona alaptőkével megakarja teremteni a városok takarékpénztárát. A nagyobb és vezető városok már hozzájárultak a terv megvalósításához, annyival is inkább mert hasonló mozgalom volt már a törvényhatóságok sorában s többen aláírták a részvényjegyzési ívet is. Arad város egymaga negyed millió koronát jegyzett s a részvénytársasági alapon szervezendő pénztártervezet aláírásukat adták: Temesvár, Nagyvárad, Szabadka, Szeged, Pozsony, Makó és Marosvásárhely és több vezető város polgármesterei is. A városok takarékpénztárának főfeladata lenne városi kölcsönök lebonyolítása, vállalatok finanszírozása tisztviselő kölcsönök konvertálása.

— **A szolgabírák mozgalma.** A szolgabírák — mint értesülünk — mozgalmat indítottak aziránt, hogy II. osztályú főszolgabírói állások is rendszeresíttessenek csak úgy, mint a főjegyzőknél, továbbá, hogy a szolgabírák is bejuthassanak a VI. és VII. fizetési osztályokba. A szolgabírák jogos mozgalmát több képviselő támogatja.

— **A kecskeméti országos dalünnep.** Tegnapelőtt tartotta Kecskeméten Sándor István elnöke alatt az előkészítő bizottság a város háza egyik termében ülését. A bizottság alapos megfontolás után elhatározta, hogy az ötezer személy befogadására elegendő hatalmas dalsalarnokot a sétatéri vígadó előtti térségre fogják felépíteni. Azután megalakultak az egyes bizottságok: a fogadó, elszállásoló, művészi, pénzügyi, sajtó, vigalmi, élelmezési és központi bizottságok, amelyek működésüket, az előkészítés nagy munkáját nem sokára meg fogják kezdeni. Az augusztus hó 15-én kezdődő ünnepélyek öt napig fognak tartani. A dalversenyre ideseregülő háromezer dalos fogadása, elszállásolása és ellátása bizony nem kis munka lesz, de Kecskemét nem kímél sem áldozatot, sem fáradságot a siker érdekében.

— **Bácsmezei és bajai műutak államsegélye.** Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter rendszeresítette a törvényhatósági utaknál az állami támogatást. A miniszter az 1909. évi 2.190.500 koronát, az 1910. évi pedig 1.581.500 koronát irányzott elő. Ezek az összegek már legközelebb kiosztásra kerülnek. Bácska azonban nem kap a kormány pénzéből. Sem a megye, sem a városi törvényhatóságok nem részesülnek az állami támogatásban. Bácska ebben a tekintetben egyedül áll. A többi megyék valamennyien kaptak támogatást.

— **A zeneszerzők joga.** A Kuria egy konkrét esetről kifolyólag kimondta, hogy az, aki valamely zeneszámot a szerző engedelmével nélkül gramofon lemezen sokszorosít, szerzői jogbitorlást követ el.

— **Halálos légycsipés.** Özvegy Ferenc 48 éves magyarországi földmivest pár nap előtt egy légy az orrán megcsipte. Özvegy orra a csipés következtében megduzzadt. Özvegy nem engedte az orrát megoperálni, minek következtében vérmérgezést kapott s nagy kínok között meghalt.

— **Szabósztájk.** A budapesti keresztény-szociálista szabók tegnap este értekezletet tartottak a Mária-utcai egyesületi helyiségben. A gyűlésen mintegy 2—300 szabó jelent meg. Az értekezlet röviden kimondta, hogy a legutóbbi szabó-sztájk kapcsán azt a hírt terjesztették, hogy a sztájk azért vallott kudarcot, mert a keresztény szociálisták sztájk-törők voltak. Az értekezlet a híresztelés ellen a leghatározottabban tiltakozott s azt alaptalannak mondották.

— **A legújabb női hivatás.** Egyik német katolikus lapban olvassuk, hogy Lipésben néhány hét óta egy fiatal nő mesemondással keresi kenyerét. Hosszu ideig kenyér nélkül állott s elkéserevésében jutott erre az ötletre, mely igen hasznosnak bizonyult. Tömérdek családot látogat s ilyenkor összegyűlnek a gyermekek és pajtásaik, hogy áhitatos figyelemmel hallgassák a mesélő nőt. A mesék gondosan megválogatottak s egytől-egyig nevelő értékűek. A legújabb női hivatás üzójét óránként kettő-négy márkával fizetik.

— **Verekedő jóbarátok.** Verdli János tizennyolc éves suhanc hetedik kőri lakos tegnap este a Lengyel-utóban összeveszett egy társával. A szóváltást tett követte, a jópajtás előrántotta zsebkését és több szúrást ejtett Verdli karján. Sőt betetőzésül még jól össze is harapdálta Verdli arcát. A mentők költözték be a legény sérüléseit. Most lakásán ápolják. A megugrott jópajtást keresi a rendőrség.

— **Lábát törte a vasuti kocsi.** Bonyi Verona 18 éves háztartásbeli leány tegnap délután Kiszomboson átakart menni a vasuti síneken. A váróterem építéskor a munkások a vasuti kocsikat tölték arra, az egyik kocsivel véletlenül elütötte a leányt és bal lábát elütötte. Súlyos sebesüléssel a sándori állomásra vitték a leányt, honnan a mentők a Mária-Valéria kórházba szállították. A vizsgálat megindult, hogy kit terhel a felelőség.

— **Angyalcsinálási kísérlet a bűntanyán.** László Mária 19 éves Lengyel-utcai leány tegnap este gazdájának I. kör, 221. számú lakásán mesterséges uton akart meg szabadulni bűnének következményeitől. De nem sikerült neki, mert egyszerre csak kínos fájdalmak lepték meg a bűnleányt. Kihívták a mentőket, akik a kórházba szállították.

— **Kifosztott gyümölcsbódék.** Zomborból írják: Keddről szerdára éjjel a viharos időt felhasználva ismeretlen tettesek a Jókai-téren három, a Szemő Gyula kertjével szemben álló bódét feltörték és 8 kosár almát, narancsot, cukorkákat vittek el. A kosarakat az éjjeli kalózok az Erzsébetligetben szétszórták, ott találták reggel a járókelők. A rendőrség erőlyesen kutat a tettesek után, s mint értesülünk, nyomukban is vannak már.

— **Őrült, aki odahaza dühöng.** Nagy Sándor zombori államvasuti hivatalnokon már régebb ideje, amikor a felesége faképnél hagyta, kitért az őrültség. A szerencsétlen ember, aki ön- és közveszélyes őrült, azóta édesanyja lakásán van, ahol mindenkit lelélessel fenyeget. Nagyon azonban sehol az országban nem bírják elhelyezni, mert az összes magyarországi elme-egógyintézetek túl vannak zsúfolva.

— **Tűz Moholon.** F. hó 21-ére virradóra kigyulladt Tóth midszenti János istállója, melyről a tűz csakhamar átesapott Magó Mátyás házára, mely teljesen leégett a padlásán felhalmozott gabonával együtt.

Egy szomszédos házba is átesapott a láng, ki is gyulladt, de ezt csakhamar eloltották. Szinte csodaszámba megy, hogy több ház nem égett le a tűz ideje alatt dühöngő szélviharokban. Érdekes, hogy moholon, emberemlékezet óta, tüzesetek alkalmával 2—3 háznál több nem égett sohasem le. Ennek oka a lakosság páratlan éberségében, s a tűzoltás terén tapasztalt ügyességében kereshető. A gyors segítségnek, s önfeláldozó munkának köszönhetik — a jó Istenen kívül — a moholiak, hogy nagyobb baj nélkül szabadulhattak meg egy nagyobb tüzvészttől. Minden jel arra val, hogy a tűz bosszu műve volt.

— **A hadsereg ruha-reformja.** A hadvezetőség az egész hadsereget, kivéve a lovasságot, olyan csukaszürke egyenruhával látja el, amilyennel már az ősz folyamán a gyalogságot ellátta. Most azt jelentik, hogy a hadvezetőség még egyéb változásokat is tervez az egyenruházatban. A hadseregből eltűnik a csizma és azt a diszmenetekben éppen úgy, mint a hadjáratban, sárga bokavédő fogja helyettesíteni. Osupán a tábornokoknak hagyják meg a csizmát. A tisztok tábori sapkát kapnak, kivéve a tábornokok és a tábornok tagjai, akiknek sapkája megtartja ugyan eredeti formáját, de szintén csukaszürke lesz. A jövőben a sötét köpeny is eltűnik és helyét a szürke foglalja el.

— **Akik Rózsa Sándort utánozzák.** Fiatal diákok fejeiben sok kalandos terv megfordul, — legtöbbször mohó olvasás rontja meg — s ha alkalmuk van rá, végrei is hajítják azokat. A betyárélet a maga regényes mivoltával még most is megvesztegeti a tapasztalatlan gyerekeket, akik persze nem tudják, hogy ama bakonyi idők óta nagyot fordult a világ. Nem tudják ezt Feusz János, a csáktornyai polgári iskola harmadik osztályának diákja és Berényi Jenő ottani elemi iskolai tanuló sem, és vasárnap megszótktek — betyárkodni. Nem is vittek magukkal egyebet, mint Petőfi verseit s valószínűleg ők is fokosuk nyelére akartak támaszkodni, azaz hogy csak egy konyhakésre, mert fokos híján azt vittek magukkal. Rózsa Sándor módjára bandát akartak szervezni. A csendőrség nyomozza a két rejtenthetetlen fiút, nehogy még valahogy fölforgassák a világot.

Zenekedvelők figyelmébe ajánlom!

Most jelent meg Fučík, „És ha hallgat a cigány” remek dal zongorára és énekre, ára 2 korona. Gerő-féle kis zeneműtárban eddig megjelent 141 féle, kuplék ének és zongora darabok, tánc és sok más gyönyörű kabaret számok, egy-egy zenemű ára 20 fillér.

10 darab zenemű vegyesen csak 80 krajcár.

Dohányzók figyelmébe ajánlom szivarka hüvelyimot:

Valódi Francia varet, egészségre nem ártalmas, „Tercerillas” és „Togó” elnevezéssel, ára 100 drb 24 fillér, 1000 drb vételnél 2 korona. Szépirodalmi újdonságok és zeneművek nagy választékban a n. é. közönség rendelkezésére állanak

KRÉCSI A. NÁNDOR

könyv- és papírkereskedésében SZABADKÁN, Deák-utca, Kiskápolnával szemben.

INNEN-ONNAN.

Egyik német állatkert igazgatójával történt meg a következő eset:

A direktor nemrégiben hivatalos úton Spanyolországban járt. Talán majmokat akart beszerezni, mert Hispániában sokat tenyésztettek. De hát ez mellékes. A lényeges az, hogy az igazgató táviratot kapott asszisztensétől. A barátságos távirat ilyenformán szólt:

„A csimpánz betegeskedik. Ugy látszik, hogy társra van neki szüksége. Jöjjön azonnal vissza!”

A Bácskai Napló-nak

azok a legjobb barátai, akik nemcsak akkor hívatkoznak rá, amikor valamely közleményről van szó, hanem akkor is, amidőn HIRDETÉSEI ALAPJÁN bevásárlásukat eszközlik.

Zimonyi-út 788. szám alatt
egy két méter magas főkör,
egy varrógép 803-2-1
és egy üzleti pult
jutányosan eladó.

ÚJ ADÓTÖRVÉNYEK!

- I. A földadókataszter kilgazításáról és a földadó százalékaról szóló törvény, jegyzetekkel és magyarázatokkal, ára K 1.—
- II. A házadóról szóló törvény, jegyzetekkel és magyarázatokkal, ára K 1.50
- III. A tőkekamat és járadékadóról szóló törvény, jegyzetekkel és magyarázatokkal, ára K 1.—
- IV. Az általános kereseti adóról szóló törvény, jegyzetekkel és magyarázatokkal, ára K 2.—
- V. A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójáról szóló törvény, jegyzetekkel és magyarázatokkal, ára K 1.—
- VI. A jövedelemadóról szóló törvény, jegyzetekkel és magyarázatokkal, ára K 2.—
- VII. A közszolgáltatások egyesített kezeléséről szóló törvény, jegyzetekkel és magyarázatokkal, ára K 1.—
- VIII. A közadók kezeléséről szóló törvény, jegyzetekkel és magyarázatokkal, ára K 2.50

Minden füzethez kimerítő betűrendes tárgymutató.
Kaphatók:
HEUMANN MÓR
könyvkereskedésében
SZABADKÁN, FÖTÉR.

Hirdetéseket
jutányos áron felvesz
lapunk kiadóhivatala
Rákóczi-utca 20. szám.

Sirkőüzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudására hozni, hogy 1908. évi szeptember hó 1-től VI. kör, Grécsi-utca 168. sz. saját házamba helyeztem

sirkő-, kőfaragó-műhelyem
és szobrászati műtermemet.

Felhívom a n. é. közönség becses figyelmét, tekintse meg alólirott nál, s meg fog győződni, hogy a legjutányosabb árban vásárolhat nálam.

Készítek carrarai márványból, hazai fehér és vörös márványból és terméskőből sirkőveket, uti keresztet, Szentháromságot, oltárt, kálváriát, szenteltvíztartót és e szakmába vágó összes munkákat. Elvállalok építményeket gránit-, márvány- és terméskőből, úgy házdíszítést, ornament-munkákat kőből vagy gipszből, továbbá elvállalok régi sirkővek becsesítését, régi sirkőveken betűívését, régi sírfeliratok megáranyszását valódi arannyal a legjutányosabb árban.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve, maradtam

alázatos tisztelettel

Egy tanonc felvétetik. **KOVÁCS LŐRINC,**
kőfaragómester.

Lakás és raktár: VI. kör, Grécsi-u. 168. sz.
757-19 saját ház.

Kiadó lakás.

6 szoba, 1 fürdőszoba, 1 cseléd-szoba, 1 konyha, 1 éléskamra, 2 előszoba, villanyvilágítás és vízvezetékekkel, esetleg két lakásnak, továbbá egy 1 szobás udvari lakás folyó évi május hó 1-től kiadó.

Értesítést ad 796-7

Sztipics Márk,
Párhuzamos-ut.

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és Kereskedőket.

Abrasich Mihály és Társai
bádogos. Szabadka, I., Kölcsey-utca 254.

Balázs Piri Kálmán
szijgyártó és nyerges. Szabadka, VI. kör, Halasi-ut 210. szám.

Csajkás Lajos
órás és ékszerész. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 18. szám, Szombathy Károly fényképész mellett.

Dániel A. József
cserépkályharaktára. Szabadka, VI., Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Deák István épület-műlakatos és gépjavító üzlete
Szabadkán, Kállay Albert-utca, Prokesh-palota. Elvállal épület-ajtókat és ablakvasalást, rácsokat, sírkereteket, szivattyus kutakat, varrógépeket és kerékpárok szakszerű javítását, szobacsengők és telefon bevezetést és javítást.

Fekete Dezső és Társai
Palatinus-Bartus, kőfaragó és szobrász Szabadka, I. kör, Deák-utca 68. sz.

Fekete, Temunovits és Társai
kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefonszám 371. Legelőbb bevásárlási forrás.

Fimpl István
cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3. Telefonszám 206.

Fierst István
cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fuszek M. utóda Amon Irma
virágcsarnoka. Szabadka, I. kör, Egressy-utca, a színház mellett.

Gál Péter dísztemetkezési vállalkozó
Szabadka, VI. kör, Deák-utca 4. szám.

Gálik János
bádogosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társai
varrógép-, kerékpár- és gramofon-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca. Telefon 339.

Kövecz Erzsébet
női kalapárus. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22. szám.

Kuthy György fiai
húscsarnoka. Szabadka, I. kör, Deák-utca 64. szám.

Milánkovics András
kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI., Deák-utca 18. Telefonsz. 377.

Moldoványi József
dísztemetkezési vállalkozó. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 5.

Morvai Antal és Novák Mihály
motorerőre berendezett márvány-, mozaik- és cementáru-gyára. Szabadka, (VIII. kör, Erzsébet-utca, a vasuti indóházal szemben).

Siflis Gyula
hentesáru-üzlete és füstöldéje. Szabadka, VI. kör, Deák-utca 1-2.

Szalay Gyula
esztorgályos. Szabadka, I., Damjanich-utca.

Szombathy Károly
fényképész. Szabadka, VI., Deák-utca 3.

Sztipics Albert épület- és műlakatos
Szabadka, VI. kör, Petőfi-utca 80-ik szám (Dohány-féle ház).

Tumbász Ferenc
kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Vukovits Gerő
norinbergi-, rövid-, díszmű-, női- és uridivatáru-üzlet. Szabadka, I., Deák-utca, Vermes-féle házban.

Lapunk kiadóhivatalában kaphatók:

VELIKA DUHOVNA MANNA ili Duše Hrana u molitvama i pisama za kršćane katolike.
Sastavio Blaž Raić. — Ára a kötés minősége szerint 6, 8 és 10 korona.

LAUDATE DOMINUM. Hangjegyes ének- és imakönyv az ifjuság számára. — Összeállította Kersch Mihály.
Egész vászonba kötve 80 fillér.

A MI IGAZ HITÜNK. Irta HIRSCH ÁGOSTON, fordította KÖRMÖCZY ERNŐ. — Ára füzve 40 fillér, egész vászonba kötve 70 fillér.

AZ INKVIZICIO. Mi a valóság a sok hazugság között? Irta Petrányi Ferenc. — Ára 70 fillér.

HELYET A GYERMEKEKNEK. Irta P. HUCH. Fordította KÖRMÖCZY ERNŐ.
Ára 20 fillér.

KATH. LEGÉNYEGYESÜLETI DALFÜZÉR.
Kétszólamu egyesületi és hazafias dalok gyűjteménye Kersch Mihálytól. Ára kötve 40 fillér.

AZ IGAZ UT. KERESZTÉNY-SZOCIÁLIS RÓPIRAT. Irta Fröh-wirth Mátyas. — Ára 30 fillér.

SZÓIMÁDÁS. POLITIKAI RÓPIRAT. II. KIADÁS. — Ára 20 fillér.

ÁPRILISJÁRATÁS. Bohózat 4 felvonásban. Irta HASZL GUIDO. Szabadon átdolgozta KERSCH MIHALY. Ára 1 kor.